

ΣΧΟΛΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ 2026-2027

ΠΛΑΙΣΙΟ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ
ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ Β΄ ΛΥΚΕΙΟΥ
επιλογή τετράωρο (Εσπερινό – Τύπος 1)

Β΄ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΠΕΡΙΟΔΟΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: 5 • Αρχαία Ελληνική Γλώσσα: 4 δ.π. • Αρχαία Ελληνική Γραμματεία: 1 δ.π.	ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΣΤΗΝ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ

ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ**ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ**

- Δάλλκος, Κ.Ι., Δάλλκος, Χ.Ι., Μανουσόπουλος, Γ.Π., Μπονόβας, Ν.Ι., & Παργινός, Σ.Α. (χ.χ.). *Ρητορικά κείμενα Β΄ Γενικού Λυκείου Θεωρητικής Κατεύθυνσης*. Αθήνα: Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «Διόφαντος».
(https://sch.cy/sm/435/ritorika_keimena_b_lyk_vm.pdf)
- Αρχαία Ελληνική Γλώσσα Β΄ Λυκείου. *Μάθημα Κατεύθυνσης. Προτεινόμενα ενδεικτικά κείμενα θεματογραφίας*. (2017). Λευκωσία: Υ.Α.Π.
- Αρχαία Ελληνικά, Ισοκράτους Ευαγόρας, Γ΄ Ενιαίου Λυκείου – μάθημα εμπλουτισμού (αξιοποιείται ως θεματογραφία)
(https://sch.cy/sm/435/archaia_ellinika_kat_b_lyk.pdf)
- Οικονόμου Μ. Χ. (χ.χ.). *Γραμματική της Αρχαίας Ελληνικής, Γυμνασίου – Λυκείου*. Αθήνα: Ο.Ε.Δ.Β.
(https://sch.cy/sm/435/grammatiki_archaias_ellinikis.pdf)
- Μουμτζάκη Α. Β. (χ.χ.). *Συντακτικό της Αρχαίας Ελληνικής, Α΄ Β΄ Γ΄ Ενιαίου Λυκείου*. Αθήνα: Ο.Ε.Δ.Β.
(https://sch.cy/sm/435/syntaktiko_archaias_ellinikis_lyk.pdf)
- Μπίλλα, Π. (χ.χ.). *Συντακτικό Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας, Α΄ Β΄ Γ΄ Γυμνασίου*. Αθήνα: Ο.Ε.Δ.Β.
(https://sch.cy/sm/435/syntaktiko_archaias_ellinikis_gym.pdf)
- Συμεωνίδης, Χ., Ξενής, Γ., & Φλιάτουρας, Α. (χ.χ.). *Λεξικό Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας. Α΄, Β΄, Γ΄ Γυμνασίου*. Αθήνα: Ο.Ε.Δ.Β. (https://sch.cy/sm/435/leksiko_archaias_ellinikis_glossas.pdf)

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

- Σοφοκλέους, Οιδίπους Τύραννος, Β΄ Λυκείου, Υ.Α.Π.
(https://sch.cy/sm/435/archaia_ellinika_b_lyk_sofokleous_oidipous_tyrannos.pdf)

ΓΕΝΙΚΟΣ ΣΚΟΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ
Ο γενικός σκοπός του μαθήματος παρατίθεται στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας https://sch.cy/sm/205/ap_genikos_skopos_mathimatos.pdf

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Γενικοί δείκτες επιτυχίας – Μαθησιακά αποτελέσματα¹

Μέσα από τη διδασκαλία του μαθήματος της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας στη Β' Λυκείου κατεύθυνσης επιδιώκεται οι μαθητές/μαθήτριες να:

- Α. Επεξεργάζονται το αρχαιοελληνικό κείμενο σε σχέση με το κειμενικό όλον και το επικοινωνιακό πλαίσιο παραγωγής του, διακρίνουν κειμενικά χαρακτηριστικά και προσδιορίζουν την ταυτότητα του κειμένου.
- Β. Επεξεργάζονται το κείμενο ως περιεχόμενο, εντοπίζουν και διερευνούν κειμενικά στοιχεία και κατανοούν την δομή (συνεκτικότητα) του κειμένου.
- Γ. Επεξεργάζονται το κείμενο ως μορφή: λεξιλόγιο, γραμματικά φαινόμενα (μορφολογία και λειτουργικότητα), συντακτικά φαινόμενα (δόμηση του λόγου και λειτουργικότητα).
- Δ. Επεξεργάζονται το κείμενο ως χώρο συνάντησης αρχαίου και σύγχρονου κόσμου: Κατανοούν και αποδίδουν το κείμενο στα Νέα Ελληνικά, προσεγγίζουν βιωματικά, κριτικά και διαχρονικά τα στοιχεία του κειμένου, συσχετίζουν γνώσεις, στάσεις και αξίες με τη σύγχρονη πραγματικότητα, προσεγγίζουν διεπιστημονικά/διαθεματικά το κείμενο με αξιοποίηση πολυτροπικού υλικού.

Βασικές αρχές διδασκαλίας του μαθήματος

Το μάθημα της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας από πρωτότυπο διδάσκεται κυρίως με βάση τις αρχές της επικοινωνιακής – κειμενοκεντρικής προσέγγισης. Συνεξετάζονται η μορφή και το περιεχόμενο του κειμένου, με τρόπο που να αναδεικνύουν τις γλωσσικές επιλογές του συγγραφέα και να δείχνουν πώς αυτές συμβάλλουν στην οικοδόμηση των νοημάτων του κειμένου. Γίνεται αναφορά στο πλαίσιο επικοινωνίας, στις λεξιλογικές και γραμματικές επιλογές του συγγραφέα αλλά και στο ύφος, την οργάνωση/δομή του λόγου και τους μηχανισμούς συνοχής και συνεκτικότητας του κειμένου.

Ειδικότερα, στη Β' τάξη Λυκείου κατεύθυνσης ο σκοπός της διδασκαλίας της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας είναι κατά κύριο λόγο η **συστηματοποίηση, η εμπέδωση** των γνώσεων των προηγούμενων τάξεων και η **εμβάθυνση** στον αρχαίο ελληνικό λόγο, ώστε οι μαθητές/μαθήτριες που επέλεξαν το μάθημα **να το αγαπήσουν, να θέσουν γεράς βάσεις για τη Γ' Λυκείου** και βαθμιαία να αποκτήσουν την ικανότητα **να κατανοούν, να ερμηνεύουν** τους αρχαίους Έλληνες συγγραφείς από το πρωτότυπο και να γίνονται δέκτες των μηνυμάτων τους. Ο σκοπός αυτός ενισχύεται περαιτέρω με τα κείμενα της **Θεματογραφίας, κείμενα ρητορικής**.

Για τον σκοπό αυτό εφαρμόζονται οι ακόλουθες αρχές διδασκαλίας:

1. Εξέταση του κειμένου ενταγμένου στο **γραμματειακό του είδος** και στο **ιστορικοκοινωνικό του πλαίσιο**, με τις απαραίτητες σχετικές πληροφορίες.
2. **Ορθή, εκφραστική ανάγνωση** από τον/την εκπαιδευτικό και αξιοποίηση της **κατά κῶλα** γραφής. Η αποτελεσματικότητα της ανάγνωσης ενισχύεται με **αναγνωστική οδηγία** προς τους/τις μαθητές/μαθήτριες, ώστε αφενός αυτοί να μην παρακολουθούν παθητικά και αφετέρου να αναδειχθούν τα υπό έμφαση στοιχεία του κειμένου. Ύστερα από προετοιμασία, ενθαρρύνεται η **μεγαλόφωνη ανάγνωση και από τους/τις μαθητές/μαθήτριες**.
3. **Ολιστική και κειμενοκεντρική προσέγγιση**. Η ολιστική προσέγγιση αφορά την ισομερή συνεξέταση **μορφής και περιεχομένου** (γλώσσα και νοήματα), ενώ η κειμενοκεντρική αφορά την **κατανόηση του κειμένου** με βάση τις πληροφορίες που δίνει το ίδιο το κείμενο (και όχι άλλες, εκτός κειμένου).
4. **Τριμερής πορεία όλο-μέρος-όλο**. Ενδεικτικά:
Όλο: η συνολική ανάγνωση του κειμένου
Μέρος: ενότητες/περίοδοι/κῶλα ή τομείς κειμενικής ανάλυσης (γλωσσικός, αισθητικός, πραγματολογικός)
Όλο: συνολική αποτίμηση της αξίας και σημασίας του κειμένου, κατανόηση και ερμηνεία του κειμένου.
5. Πορεία **από τα Νέα Ελληνικά (και την κυπριακή διάλεκτο) στα Αρχαία Ελληνικά**, από το γνωστό και οικείο στο νέο, ώστε να εντοπίζουν και να κατανοούν τις ομοιότητες και διαφορές μεταξύ Αρχαίων και Νέων Ελληνικών.
6. **Αξιοποίηση βασικών βιβλίων αναφοράς** (σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή). Αποτελεί καλλιέργεια βασικής δεξιότητας η χρήση γραμματικής, συντακτικού και λεξικών της Αρχαίας (αλλά και Νέας)

¹ Βλ. Αναλυτικό Πρόγραμμα Αρχαίων Ελληνικών – Δείκτες Επιτυχίας και Δείκτες Επάρκειας

- Ελληνικής. Τα φαινόμενα επεξηγούνται με την αξιοποίηση της Γραμματικής/Συντακτικού. Νοείται ότι η χρήση φυλλαδίων περιορίζεται στα απολύτως απαραίτητα, μόνο αν έχουν προσθετική αξία.
7. Συστηματική διδασκαλία των **γραμματικών και συντακτικών φαινομένων** με βάση το κείμενο/θεματογραφία και **όχι αποπλαισιωμένα**. Η **γραμματική και το συντακτικό αξιοποιούνται ως εργαλεία κατανόησης του κειμένου και δεν συνιστούν αυτοσκοπό** του μαθήματος. Αναδεικνύεται η λειτουργία των γραμματικο-συντακτικών επιλογών του συγγραφέα, ώστε οι μαθητές/μαθήτριες να οδηγηθούν στην κατανόηση και ερμηνεία του κειμένου.
 8. Τα **κατάλληλα κείμενα θεματογραφίας** (ρητορική) αξιοποιούνται **και** για σκοπούς επανάληψης, εμπέδωσης, και εμβάθυνσης των γραμματικών και συντακτικών φαινομένων και καλλιέργεια δεξιοτήτων κατανόησης κειμένου. **Η θεματογραφία διδάσκεται συστηματικά, 1-2 δ.π. την εβδομάδα**. Στην προσπέλασή τους μπορεί να αξιοποιηθεί και η χρήση παράλληλης νεοελληνικής μετάφρασης.
 9. Η **μετάφραση συνιστά γόνιμη και δημιουργική διαδικασία**, η οποία δείχνει ότι οι μαθητές/μαθήτριες κατανοούν τα κύρια νοήματα του κειμένου καθώς και τα γραμματικά και συντακτικά στοιχεία της γλώσσας (μορφή και περιεχόμενο). Η μετάφραση αντιμετωπίζεται ως στοιχείο που υποβοηθά την ερμηνεία των κειμένων και όχι ως αυτοσκοπός της διδασκαλίας· ως διαδικασία που αξιοποιεί το «**τι**» (περιεχόμενο), «**πώς**» (λεξιλογικές και γραμματικές επιλογές, εκφραστικά μέσα, ύφος, επικοινωνιακό πλαίσιο, οργάνωση και δομή του λόγου, συνοχή και συνεκτικότητα) και «**γιατί**» (μηνύματα, αξίες, αντιλήψεις, αρχές) του κειμένου. Αξιοποιούνται: πολλαπλές αποδόσεις/μεταφράσεις, παραγωγή μετάφρασης, κριτική μετάφρασης, διόρθωση μετάφρασης κ.ά.
 10. **Συνδυασμός μαθητοκεντρικών μεθόδων** (διερευνητική, ανακαλυπτική, συνεργατική, επίλυση προβλήματος κ.ά.), **επαγωγική μέθοδος, διαθεματικότητα, δημιουργικές δραστηριότητες, πρόκληση ενδιαφέροντος, καλλιέργεια δεξιοτήτων, αξιοποίηση της τεχνολογίας** και οτιδήποτε καθιστά τη διαδικασία μάθησης ενεργητική και αποτελεσματική.
 11. **Βιωματικότητα και επικαιροποίηση**, ώστε να αναδειχθεί **και** η χρηστικότητα του μαθήματος.
 12. **Μελέτη και εφαρμογή του Αναλυτικού Προγράμματος**, **επιλογή από τις ενδεικτικές δραστηριότητες που προτείνονται στους ΔΕ/ΔΕ**.
 13. **Τήρηση του προβλεπόμενου προγραμματισμού, ώστε να καλυφθούν ορθά** όλες οι ενότητες.
 14. **Αξιολόγηση**: βλ. σχετικές οδηγίες <https://archm.schools.ac.cy/index.php/el/yliko/axiologisi>.

Επειδή το μάθημα είναι γλωσσικό και η προσέγγιση σπειροειδής, προϋποτίθεται η γνώση των διδαχθέντων κατά την προηγούμενη χρονιά και τετράμηνο (βλ. ΔΕ/ΔΕ). Ο/Η διδάσκων/-ουσα ελέγχει αν οι μαθητές/μαθήτριες γνωρίζουν το λεξιλόγιο, τα διδαγμένα γραμματικά και συντακτικά φαινόμενα της Α' Λυκείου, τα επαναφέρει διαρκώς, καλύπτει τυχόν αδυναμίες και εμβαθύνει σε αυτά, κυρίως μέσα από την επεξεργασία κειμένων θεματογραφίας (σε σταθερή βάση, 1-2 δ.π. την εβδομάδα). Ως θεματογραφία, μπορούν να αξιοποιηθούν, πέραν των προτεινομένων, και επιλεγμένα αποσπάσματα από το έργο Ισοκράτους *Ευαγόρας*. Για τη διδασκαλία θεματογραφίας μπορεί να αξιοποιηθεί η χρήση παράλληλης μετάφρασης/απόδοσης στα Ν.Ε.

Οι μαθητές/μαθήτριες αξιολογούνται **και** σε λεξιλόγιο, γραμματικά και συντακτικά φαινόμενα που διδάχθηκαν στις προηγούμενες τάξεις (βλ. *Συνοπτικό πίνακα γραμματικών φαινομένων Γυμνασίου και Λυκείου*: [synoptikos pinakas fainomenon gym.pdf](#) και [synoptikos pinakas fainomenon lyk.pdf](#)).

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Αρχαία Ελληνικά Β' Λυκείου κατ. (Εσπερινό – Τύπος 1)

Ενδεικτικός Προγραμματισμός 2026-2027

Β' Τετράμηνο (4 διδακτικές περιόδους)

Ενδεικτικά κείμενα	Διδακτέα - Διδακτικές οδηγίες	Δ.Ε./Δ.Ε.	Δ.Π.
Λυσίου <i>Υπὲρ Μαντιθέου</i> 8-9 (πρωτότυπο) <u>Ενδεικτική θεματογραφία:</u> Δημοσθένους <i>Περὶ συντάξεως</i> 28-31 (ομοιόπτωτοι και ετερόπρωτοι προσδιορισμοί)	• Κατανόηση και απόδοση του κειμένου στα Ν.Ε. • Λεξιλογικά (π.χ. ποιῶ, δύναμαι) • Συντακτικά φαινόμενα: - Πλάγιες πτώσεις ως ετερόπρωτοι προσδιορισμοί: σταδιακή διδασκαλία με αξιοποίηση των κειμένων και του Συντακτικού, εφαρμογή στα κείμενα. - Πλάγιες ερωτηματικές προτάσεις: διδασκαλία με αξιοποίηση των κειμένων και του Συντακτικού, εφαρμογή στα κείμενα - Ο/Η εκπαιδευτικός, με βάση τα φαινόμενα του κειμένου, επαναφέρει σταδιακά και επιλεκτικά όσα διδάχθηκαν κατά την προηγούμενη χρονιά (κύριοι όροι πρότασης, απαρεμφατική σύνταξη, επιθετική, κατηγορηματική και επιρρηματική μετοχή, συνημμένη και απόλυτη, α' και β' όρος σύγκρισης, δευτερεύουσες προτάσεις κ.ά.) • Γραμματικά φαινόμενα: Συνηρημένα ρήματα α' τάξης ενεργητικής και μέσης φωνής: επεξήγηση και εφαρμογή του μηχανισμού της συναίρεσης με αξιοποίηση της Γραμματικής • Αρχικοί χρόνοι: <i>πάσχω, ὀρώ, δοκεῖ, δύναμαι</i> • Μεταφορά κειμένου από τα Νέα Ελληνικά στα Αρχαία • Ορθογραφία κειμένου • Οι μαθητές/-τριες ασκούνται στον μετασχηματισμό προτάσεων του κειμένου (αλλαγές σε χρόνους, εγκλίσεις, αριθμό, ενεργητική-παθητική σύνταξη), και επισημαίνουν την αλλαγή που επέρχεται στο περιεχόμενο του κειμένου, όταν αλλάξει π.χ. ο χρόνος, η εγκλίση, ο αριθμός ενός υποκειμένου, μίας αντωνυμίας, ενός ρήματος κ.ά.	Βλ. ενδεικτικές δραστηριότητες και Α1, Β1, Β2, Γ1, Γ2, Γ3, Γ4, Γ5, Γ6, Δ1, Δ2, Δ3	Μαντ.: 4 δ.π. Θεματ.: 5 δ.π.
Λυσίου <i>Υπὲρ Μαντιθέου</i> 10-13 (πρωτότυπο) <u>Ενδεικτική θεματογραφία:</u> Λυσίου <i>Υπὲρ τῶν Ἀριστοφάνους χρημάτων</i> I-3 (δ. εναντιωματικές και δ. αναφορικές προτάσεις)	• Σημασία της μαρτυρίας σε έναν ρητορικό λόγο. • Κατανόηση και απόδοση του κειμένου στα Ν.Ε. • Λεξιλογικά (π.χ. λείπω) • Συντακτικά φαινόμενα: - Δευτερεύουσες εναντιωματικές προτάσεις: διδασκαλία με αξιοποίηση των κειμένων, του Συντακτικού, εφαρμογή στα κείμενα, μετατροπή εναντιωματικής μετοχής της §10 σε δευτερεύουσα εναντιωματική πρόταση - Δευτερεύουσες ονοματικές και επιρρηματικές αναφορικές προτάσεις: διδασκαλία με αξιοποίηση της § 11 του Μαντιθέου, της θεματογραφίας και του Συντακτικού, εφαρμογή στα κείμενα - Ο/Η εκπαιδευτικός, με βάση τα φαινόμενα του κειμένου, επαναφέρει σταδιακά και επιλεκτικά όσα διδάχθηκαν κατά την προηγούμενη χρονιά (κύριοι όροι πρότασης, απαρεμφατική σύνταξη, επιθετική, κατηγορηματική και επιρρηματική μετοχή, συνημμένη και απόλυτη, α' και β' όρος σύγκρισης, δευτερεύουσες προτάσεις κ.ά.)	Βλ. ενδεικτικές δραστηριότητες και Α1, Β1, Β2, Β3, Γ1, Γ2, Γ3, Γ4, Γ5, Γ6, Δ1, Δ2, Δ3, Δ4, Δ5	Μαντ.: 8 δ.π. Θεματ.: 5 δ.π.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Αρχαία Ελληνικά Β' Λυκείου κατ. (Εσπερινό – Τύπος 1)

Ενδεικτικός Προγραμματισμός 2026-2027

Β' Τετράμηνο (4 διδακτικές περιόδους)

Ενδεικτικά κείμενα	Διδακτέα - Διδακτικές οδηγίες	Δ.Ε./Δ.Ε.	Δ.Π.
	Γραμματικά φαινόμενα: - Συνηρημένα ρήματα γ' τάξης ενεργητικής και μέσης φωνής: επεξήγηση και εφαρμογή του μηχανισμού της συναίρεσης με αξιοποίηση της Γραμματικής - Ρήματα <i>δείκνυμι</i> – <i>δείκνυμαι</i>, <i>φημί</i>: επεξήγηση του φαινομένου με αξιοποίηση της Γραμματικής Αρχικοί χρόνοι: <i>νέμω</i>, <i>ζῶ</i>, <i>γίγνομαι</i>, <i>λείπω</i>, <i>οἰκῶ</i>, <i>ψεύδομαι</i>, <i>ἡγοῦμαι</i>, <i>σκοποῦμαι</i>, <i>νομίζω</i>, <i>στρατεύω</i>, <i>φημί</i> Μεταφορά κειμένου από τα Νέα Ελληνικά στα Αρχαία Ορθογραφία κειμένου - Οι μαθητές/-τριες ασκούνται στον μετασχηματισμό προτάσεων του κειμένου (αλλαγές σε χρόνους, εγκλίσεις, αριθμό, ενεργητική-παθητική σύνταξη), και επισημαίνουν την αλλαγή που επέρχεται στο περιεχόμενο του κειμένου, όταν αλλάξει π.χ. ο χρόνος, η έγκλιση, ο αριθμός ενός υποκειμένου, μίας αντωνυμίας, ενός ρήματος κ.ά.		
Λυσίου Ὑπὲρ Μαντιθέου 14-17 (μετάφραση) <u>Ενδεικτική θεματογραφία:</u> 1. Δημοσθένους <i>Περὶ τῶν ἐν χερρονήσῳ</i> 48-49 (Υποθετικοί λόγοι) 2. Λυσίου <i>Κατὰ Ἀλκιβιάδου λιποταξίου</i> (Α) 11-13 (Υποθετικοί λόγοι)	Ερμηνεία του αρχαίου κειμένου Λεξιλογικά (π.χ. <i>συμβουλεύω</i>, <i>κτάομαι</i> -<i>ᾶμαι</i>) Συντακτικά φαινόμενα: - Δευτερεύουσες υποθετικές προτάσεις: διδασκαλία με αξιοποίηση θεματογραφίας, του Συντακτικού, εφαρμογή στα κείμενα. - Είδη υποθετικών λόγων: διδασκαλία με αξιοποίηση του Συντακτικού και εφαρμογή στα κείμενα. Προτείνεται η αξιοποίηση των υποθετικών λόγων του Προοιμίου (§1-3). Γραμματικά φαινόμενα: - Ρήματα <i>δίδωμι</i> – <i>δίδομαι</i>, <i>ἵστημι</i> - <i>ἵσταμαι</i>, <i>εἶμι</i>, <i>οἶδα</i>, <i>ἵημι</i> - <i>ἵεμαι</i>, <i>τίθημι</i> – <i>τίθεμαι</i> (επεξήγηση με αξιοποίηση της Γραμματικής) - Αόριστος β' κατά τα εις –μι (επεξήγηση με αξιοποίηση της Γραμματικής) Αρχικοί χρόνοι: <i>συλλέγω</i>, <i>οἶδα</i>, <i>κτῶμαι</i>, <i>βαίνω</i>, <i>λαμβάνω</i>, <i>ἀποθνήσκω</i>, <i>εἶμι</i> Μεταφορά κειμένου από τα Νέα Ελληνικά στα Αρχαία Ορθογραφία κειμένου - Οι μαθητές/-τριες ασκούνται στον μετασχηματισμό προτάσεων του κειμένου (αλλαγές σε χρόνους, εγκλίσεις, αριθμό, ενεργητική-παθητική σύνταξη), και επισημαίνουν την αλλαγή που επέρχεται στο περιεχόμενο του κειμένου, όταν αλλάξει π.χ. ο χρόνος, η έγκλιση, ο αριθμός ενός υποκειμένου, μίας αντωνυμίας, ενός ρήματος κ.ά.	Βλ. ενδεικτικές δραστηριότητες και B1, B2, Γ1, Γ2, Γ3, Γ4, Γ6, Δ2, Δ3	Μαντ.: 1 δ.π. Θεματ.: 6 δ.π.
Λυσίου Ὑπὲρ Μαντιθέου 18-19 (πρωτότυπο) <u>Ενδεικτική θεματογραφία:</u>	Κατανόηση και απόδοση του κειμένου στα Ν.Ε. Λεξιλογικά (π.χ. <i>τελέω</i> -<i>ᾶ</i>) Συντακτικά φαινόμενα που θα καλυφθούν μέσα από Θεματογραφία: - Δευτερεύουσες παραχωρητικές προτάσεις: διδασκαλία με αξιοποίηση θεματογραφίας, του Συντακτικού, εφαρμογή στα κείμενα.	Βλ. ενδεικτικές δραστηριότητες και A1, B1, B2, Γ1, Γ2, Γ3, Γ4, Γ5, Γ6, Δ1, Δ2, Δ3, Δ4	Μαντ.: 4 δ.π.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Αρχαία Ελληνικά Β' Λυκείου κατ. (Εσπερινό – Τύπος 1)

Ενδεικτικός Προγραμματισμός 2026-2027

Β' Τετράμηνο (4 διδακτικές περιόδους)

Ενδεικτικά κείμενα	Διδακτέα - Διδακτικές οδηγίες	Δ.Ε./Δ.Ε.	Δ.Π.
1. Δημοσθένους <i>Κατὰ Φιλίππου Α'</i> 1-2 (δ. παραχωρητικές προτάσεις) 2. Λυκούργου <i>Κατὰ Λεωκράτους</i> 75-76 (δ. χρονικές-υποθετικές προτάσεις)	- Δευτερεύουσες χρονικές υποθετικές προτάσεις: διδασκαλία με αξιοποίηση θεματογραφίας, του Συντακτικού, εφαρμογή στα κείμενα. - Ο/Η εκπαιδευτικός, με βάση τα φαινόμενα του κειμένου, επαναφέρει σταδιακά και επιλεκτικά όσα διδάχθηκαν κατά την προηγούμενη χρονιά (κύριοι όροι πρότασης, απαρεμφατική σύνταξη, επιθετική, κατηγορηματική και επιρρηματική μετοχή, συνημμένη και απόλυτη, α' και β' όρος σύγκρισης, δευτερεύουσες προτάσεις κ.ά.) • Αρχικοί χρόνοι: <i>ἐργάζομαι, ὠφελεῖν, τελῶ, διαλέγομαι</i> • Μεταφορά κειμένου από τα Νέα Ελληνικά στα Αρχαία • Ορθογραφία κειμένου • Οι μαθητές/-τριες ασκούνται στον μετασχηματισμό προτάσεων του κειμένου (αλλαγές σε χρόνους, εγκλίσεις, αριθμό, ενεργητική-παθητική σύνταξη), και επισημαίνουν την αλλαγή που επέρχεται στο περιεχόμενο του κειμένου, όταν αλλάξει π.χ. ο χρόνος, η έγκλιση, ο αριθμός ενός υποκειμένου, μίας αντωνυμίας, ενός ρήματος κ.ά.		Θεματ.: 5 δ.π.
Λυσίου <i>Υπὲρ Μαντιθέου</i> 20-21 (μετάφραση)	• Ερμηνεία του αρχαίου κειμένου	Βλ. ενδεικτικές δραστηριότητες και A1, B1, B2, Γ5, Γ6, Δ3, Δ4	1 δ.π.
Λυσίου <i>Υπὲρ Μαντιθέου</i>	• Συνολική θεώρηση του έργου	Βλ. ενδεικτικές δραστηριότητες και A1, B1, B2, Γ6, Δ3, Δ4, Δ5	1 δ.π.
Διαγωνίσματα-Ανατροφοδότηση / Εργασίες			4 δ.π.
Επανάληψη για την ενιαία τελική γραπτή εξέταση (αξιοποίηση θεματογραφίας)			4 δ.π.
Σύνολο δ.π. Β' Τετραμήνου			48 δ.π.

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

Γενικοί δείκτες επιτυχίας – Μαθησιακά αποτελέσματα²

Μέσα από τη διδασκαλία του *Οιδίποδα* του Σοφοκλή επιδιώκεται οι μαθητές/μαθήτριες να:

- A. Επεξεργάζονται το κείμενο σε σχέση με το κειμενικό όλον και το πλαίσιο παραγωγής του: αναγνωρίζουν το γραμματειακό είδος του δράματος και τα χαρακτηριστικά του, προσδιορίζουν την ταυτότητα του κειμένου.
- B. Επεξεργάζονται το κείμενο ως περιεχόμενο: εντοπίζουν και διερευνούν κειμενικά στοιχεία, εντοπίζουν αισθητικά και υφολογικά στοιχεία και αξιολογούν τον λειτουργικό τους ρόλο, κατανοούν τη συνοχή και συνεκτικότητα του κειμένου.
- Γ. Επεξεργάζονται το κείμενο ως μορφή: οργάνωση και δομή, λειτουργία ποιητικού λόγου, σημασιολογικές διαστάσεις σημαντικών νοηματικά λέξεων.
- Δ. Επεξεργάζονται το κείμενο ως χώρο συνάντησης αρχαίου και σύγχρονου κόσμου: προβληματίζονται και διαμορφώνουν την προσωπική τους άποψη για θέματα που τίγονται στον *Οιδίποδα*, αναζητούν και αξιοποιούν πληροφορίες από άλλες επιστημονικές και θεματικές περιοχές για την προσέγγιση και κατανόηση του έργου, διαπιστώνουν τις επιδράσεις που άσκησε ο *Οιδίπους* σε μεταγενέστερους δημιουργούς, εφαρμόζουν τεχνικές και αρχές πολυτροπικότητας και πολυγραμματισμού στην προσέγγιση του έργου.

Βασικές αρχές διδασκαλίας του μαθήματος

1. Εξέταση του κειμένου ενταγμένου στο **γραμματειακό του είδος** και στο **ιστορικοκοινωνικό του πλαίσιο**.
2. Γόνιμη ένταξη των στοιχείων της **εισαγωγής στη διδασκαλία του κειμένου**.
3. Συνεξέταση **μορφής και περιεχομένου**: συνεξετάζονται το «**τι**» (περιεχόμενο), «**πώς**» (στοιχεία τεχνικής, εκφραστικά μέσα) και «**γιατί**» (μηνύματα, αξίες, αντιλήψεις, αρχές) του κειμένου.
4. **Τεχνικές διδασκαλίας εκτενούς κειμένου** (όλον-μέρος-όλον, θεματική προσέγγιση και όχι κατά στίχον ερμηνεία, επικέντρωση στην κάλυψη των γενικών δεικτών επιτυχίας, συνδυασμός μαθητοκεντρικών μεθόδων: διερευνητική, ανακαλυπτική, συνεργατική, επίλυση προβλήματος, διαθεματικότητα κ.ά., δημιουργικές δραστηριότητες, πρόκληση ενδιαφέροντος, καλλιέργεια δεξιοτήτων, βιωματικότητα, επικαιροποίηση κ.λπ.).
5. **Ορθή, εκφραστική ανάγνωση** του κειμένου. Η αποτελεσματικότητά της ενισχύεται με **αναγνωστική οδηγία** προς τους/τις μαθητές/μαθήτριες, ώστε αφενός αυτοί/αυτές να μην παρακολουθούν παθητικά και αφετέρου να αναδειχθούν οι θεματικοί άξονες του κειμένου.
6. **Βιωματικότητα και επικαιροποίηση**, ώστε να αναδειχθεί και η χρηστικότητα του μαθήματος.
7. **Μελέτη και εφαρμογή του Αναλυτικού Προγράμματος**, επιλογή από τις ενδεικτικές **δραστηριότητες** που προτείνονται στους ΔΕ/ΔΕ.
8. **Τήρηση του προβλεπόμενου προγραμματισμού**, ώστε να καλυφθεί ορθά ολόκληρο το έργο.
9. **Αξιοποίηση της θεατρικής παράστασης** του *Οιδίποδα Τυράννου* (βλ. ιστότοπο του μαθήματος) καθόλη τη διάρκεια διδασκαλίας της τραγωδίας.

² Βλ. Αναλυτικό Πρόγραμμα Αρχαίων Ελληνικών – Δείκτες Επιτυχίας και Δείκτες Επάρκειας.

Στο τμήμα της κατεύθυνσης, το μάθημα διδάσκεται: 2 δ.π. το Α΄ τετράμηνο και 1 δ.π. το Β΄ τετράμηνο		
Καθόλη τη διάρκεια διδασκαλίας της τραγωδίας, ο/η εκπαιδευτικός αξιοποιεί, κατά την κρίση του/της, τη θεατρική παράσταση του <i>Οιδίποδα Τυράννου</i> https://archm.schools.ac.cy/el/chrisimo-vliko-lyk		
Β΄ τετράμηνο (1 δ.π.)		
Σοφοκλέους <i>Οιδίπους Τύραννος</i>	Δ.Π.	Δ.Ε./Δ.Ε.
Δ΄ Επεισόδιο	3	Βλ. ενδεικτικές δραστηριότητες και B1, B2, B3, B4, Γ1, Δ1, Δ3, Δ5
Δ΄ Στάσιμο	1	Βλ. ενδεικτικές δραστηριότητες και B1, B2, Γ1, Δ2, Δ1
Έξοδος	4	Βλ. ενδεικτικές δραστηριότητες και B1, B2, B3, B4, Γ1, Γ3, Δ1, Δ3, Δ5
Συνολική θεώρηση του έργου	1	Βλ. ενδεικτικές δραστηριότητες και Δ1, Δ6
Συνεξέταση/ συνανάγνωση κειμένων	1	Βλ. ενδεικτικές δραστηριότητες και Δ1, Δ2
Διαγωνίσματα-Ανατροφοδότηση / Εργασίες	2	
Σύνολο διδακτικών περιόδων Β΄ Τετραμήνου	12	

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ	
ΓΡΑΠΤΗ	ΠΡΟΦΟΡΙΚΗ/ΣΥΝΤΡΕΧΟΥΣΑ/ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ
Δύο 40΄/45΄ διαγωνίσματα	- Γραπτές εργασίες – πρότζεκτ (εκπόνηση και παρουσίαση) - Προφορική επίδοση - Εναλλακτικές μορφές αξιολόγησης [Bhttps://sch.cy/sm/443/diamorfotiki_axiologisi.pdf]